Հավելված
ՀՀ կառավարության 2016 թվականի
փետրվարի 4-ի N 74 - Ն որոշման

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳԱՐՆԱՆԱՑԱՆ ԳԱՐՈՒ, ԱՌՎՈՒՅՏԻ ԵՎ ԿՈՐՆԳԱՆԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ

I. ՀԱՑԱՀԱՏԻԿԱՅԻՆ ԵՎ ԿԵՐԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ՑԱՆՔԵՐԻ ՈՒ ԲԵՐՔԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՍՏԵՂԾՎԱԾ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ

1. Գյուղատնտեսությունը երկրի պարենային ապահովության և անվտանգության ապահովման գլխավոր ոլորտն է: Ընդհանուր ռազմավարության մեջ այն ունի առանցքային դեր և նպատակային քաղաքականության իրականացման ու առկա ներուժի լիարժեք օգտագործման շնորհիվ հնարավոր է որոշակիորեն լուծել բնագավառում ծագած մի շարք խնդիրներ:

2. Քաղաքականությունը պետք է նպատակաուղղվի գյուղատնտեսական ծագում ունեցող արտադրանքի արտադրության ծավալի աճին, ներմուծվող արտադրանքը տեղականով փոխարինելուն, նոր տեխնոլոգիաների կիրառմանը, ինչը պահանջում է պետական աջակցության տարբեր մեխանիզմների կիրառում:

3. Գյուղատնտեսական որոշ մշակաբույսերի արտադրության ծավալներն ապահովում են ինքնաբավության ցածր մակարդակ և առաջնահերթ խնդիրը դրանց ցանքատա-րածությունների, արտադրության ծավալների ավելացումն ու ինքնաբավության մակարդակի հետագա բարձրացումն է, մասնավորապես, դա վերաբերում է գարուն, առվույտին և կորնգանին, ինչը կնպաստի անասնապահությունն անասնակերով ապահովվածության մակարդակի բարձրացմանը:

4. Ստորև ներկայացվում են Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության 2005-2015 թվականների գարնանացան գարու ցանքատարածությունների և 2015 թվականի օպերատիվ տվյալներով միջին բերքատվության և համախառն բերքի ծավալների մասին:

Տարեթիվը	Ցանքատարածությունը (հա)	Միջին բերքը (g/հա)	Համախառն բերքը (տոննա)
2005 թ.	62404	16.7	103851
2006 թ.	59354	10.1	45792
2007 թ.	62253	25.1	154207
2008 թ.	63745	22.4	142712
2009 թ.	65907	22.0	140553
2010 թ.	57503	20.1	114946
2011 թ.	65306	26.4	172375
2012 թ.	61990	26.2	162290
2013 թ.	61090	29.3	179154
2014 թ.	64464	29.7	191204
2015 թ.	66890	28.6	190399
Միջինը	**62810**	**23.1**	**145226**

5. Վերջին տարիներին գարու ցանքատարածությունների ավելացումը և արտադրության ծավալների աճը պայմանավորված են 2011, 2013, 2014 և 2015 թվականներին իրականացված գարնանացան գարու արտադրության զարգացման չորս ծրագրերով, որոնց շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետություն են ներկրվել 5639 տոննա գարնանացան գարու՝ առաջին և «Գյումրիի սելեկցիոն կայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունից գնվել է 420 տոննա էլիտային վերարտադրության սերմացուներ:

6. Նախկին տարիներին արձանագրվել է կերային բազմամյա խոտաբույսերի ցանքատարածությունների աստիճանական նվազում. եթե 1990 թվականին ցանքատա-

ռածությունները կազմել են 250 հազ. հեկտար, 1999 թվականին՝ 93.7 հազ. հեկտար, ապա 2000 թվականին դրանք կազմել են 61.6 հազ. հեկտար:

7. Գրանցվել է նաև կերային միամյա և բազմամյա մշակաբույսերի բերքատվության էական նվազում: Առավել մտահոգիչ է այն հանգամանքը, որ բազմամյա բակլազգի խոտաբույսերի (առվույտ, կորնգան) մշակության տարածքների կրճատման հետևանքով հանրապետությունում գրեթե չի իրականացվել ցանքաշրջանառություն, անբարենպաստ պայմաններ են ստեղծվել վարելահողերի բերրիության համար՝ իջել է միավոր տարածքից ստացվող բերքի մակարդակը, նվազել են սպիտակուցների արտադրության ծավալները:

8. Սկսած 2011 թվականից՝ գրանցվել է կերային բազմամյա մշակաբույսերի ցանքատարածությունների աճ, այսպես՝ 2012 և 2013 թվականներին, համաձայն Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության կողմից հրապարակված տվյալների, դրանք համապատասխանաբար կազմել են 66925 և 74757 հեկտար, 2014 թվականին՝ 77109 հեկտար, իսկ 2015 թվականի տվյալներով՝ 80229 հեկտար:

9. Շուկայական հարաբերությունների պայմաններում խաթարվել է սերմնաբուծության համակարգը, նախկինում գործող ավելի քան երեք տասնյակ մասնագիտացված պետական սերմնաբուծական տնտեսությունների փոխարեն ներկայումս հանրապետությունում գործում է հացահատիկի և կերային մշակաբույսերի սերմերի արտադրության գծով 2 գիտական ընկերություն՝ «Գյումրիի սելեկցիոն կայան» փակ բաժնետիրական ընկերությունն ու «Երկրագործության և բույսերի պաշտպանության գիտական կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը, որոնք ամբողջովին ապահովված չեն անհրաժեշտ տեխնիկայով ու սարքավորումներով, կարիք ունեն հողերի և ոռոգման համակարգի բարելավման, հողատարածքների ընդարձակման:

10. Հանրապետությունում սերմնաբուծությամբ զբաղվում են նաև մասնավոր տնտեսվարողներ և սերմնաբուծական միություններ՝ «Սյունիքի սերմնարտադրողների միություն» հասարակական կազմակերպությունը և «Արմենիան Թեքնոլոջի Գրուփ» հիմնադրամը:

Սակայն նշված պետական և մասնավոր կազմակերպությունների կողմից արտադրվում է բարձր վերարտադրության սերմացուի պահանջարկի մինչև 3 տոկոսը:

11. Հանրապետությունում կազմակերպվում են նաև ԻԿԱՐԴԱ-ի, ՍԻՄԻՏ-ի (ICARDA, SIMIT), ինչպես նաև Ռուսաստանի Դաշնության, Ուկրաինայի, Իրանի Իսլամական Հանրապետության և այլ երկրների հավաքածուներում ընդգրկված և շրջանացված հացահատիկային մշակաբույսերի սորտերի փորձարկումներ:

12. Բուսաբուծության բնագավառի ուսումնասիրությունները և վերլուծությունները ցույց են տալիս, որ՝

1) զգացվում է հացահատիկային և կերային մշակաբույսերի բարձր վերարտադրություն և բերքատվություն ապահովող սերմացուի պահանջարկ.

2) անջրդի պայմաններում ցածր եկամուտ է ստացվում հատկապես հացահատիկային և կերային մշակաբույսերից.

3) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից հողօգտագործողներին հատկացվող պետական աջակցության շարունակական ծրագրերը նպաստում են տևականորեն չմշակված վարելահողերի՝ շրջանառության մեջ ներգրավմանը, գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ագրոտեխնիկական միջոցառումների բարելավմանը, ցանքատարածությունների, համախառն բերքի, գյուղացիական տնտեսությունների եկամուտների ավելացմանը և տնտեսական աճի ապահովմանը:

II. ԾՐԱԳՐԻ ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

13. Ծրագրի նպատակը Հայաստանի Հանրապետությունում գարնանացան գարու, առվույտի և կորնգանի ցանքատարածությունների ու համախառն բերքի ծավալների և գյուղատնտեսությամբ զբաղվող տնտեսվարող սուբյեկտների եկամուտների ավելացումն է:

14. Ծրագրի խնդիրն արտերկրից 1457 տոննա գարնանացան գարու առաջին վերարտադրության և 188 տոննա կորնգանի սերմացուների ներկրումն ու տեղական սերմնարտադրողից 100 տոննա գարնանացան գարու էլիտային վերարտադրության սերմացուի գնումը և դրանք՝ սույն ծրագրի դրույթներին համապատասխան սուբսիդավորված գներով Հայաստանի Հանրապետության հողօգտագործողներին հատկացնելն է:

15. Հայաստանի Հանրապետության մարզպետարանների կողմից 2015 թվականի գարնանացանի համար ներկրված, սակայն հողօգտագործողների կողմից վճարունակ պահանջարկի բացակայության պատճառով չիրացված և Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության «Սերմերի գործակալություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության պահեստում պահեստավորված 32.256 տոննա առվույտի սերմացուի բաշխումն է:

III. ԾՐԱԳՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

16. Նախատեսվում է՝

1) 2016 թվականի գարնանն արտերկրից ներմուծել 1457 տոննա գարնանացան գարու առաջին վերարտադրության և 188 տոննա կորնգանի սերմացուներ.

2) <<Գյումրիի սելեկցիոն կայան>> փակ բաժնետիրական ընկերությունից գնել 100 տոննա գարնանացան գարու էլիտային սերմացու:

17. Արտերկրից ներմուծված և <<Գյումրիի սելեկցիոն կայան>> փակ բաժնետիրական ընկերությունից գնված սերմացուի մեկ կիլոգրամը, պետական աջակցություն ցուցաբերելու նպատակով, հողօգտագործողներին հատկացվում է պետության կողմից ձեռք բերված արժեքից ավելի ցածր գներով՝

գարնանացան գարի	130 դրամ,
առվույտ	1500 դրամ,
կորնգան	370 դրամ:

18. Ստորև ներկայացվում են Հայաստանի Հանրապետության մարզերին գարնանացան գարու, առվույտի և կորնգանի սերմացուների նախատեսված քանակությունները (համաձայն Հայաստանի Հանրապետության մարզպետարանների կողմից ներկայացված վերջնական վճարունակ պահանջարկի)՝

NN ը/կ	Մարզի անվանումը	Հատկացվող սերմացուների քանակը (տոննա)		
		գարնանացան գարի	առվույտ	կորնգան
1.	Արագածոտն	180.0	5.0	40.0
2.	Արարատ	61.0	4.256	0.0
3.	Արմավիր	80.0	5.0	0.0
4.	Գեղարքունիք	300.0	1.0	0.0
5.	Լոռի	70.0	3.0	18.0
6.	Կոտայք	150.0	3.0	0.0
7.	Շիրակ	360.0	5.0	80.0
8.	Սյունիք	250.0	3.0	50.0
9.	Վայոց ձոր	91.0	1.0	0.0
10.	Տավուշ	15.0	2.0	0.0

Ընդամենը	1557.0	32.256	188.0

19. «Սերմերի գործակալություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության և Հայաստանի Հանրապետության մարզպետարանների միջև սերմացուների հատկացման գործընթացը կարգավորող համապատասխան պայմանագրերի կնքման աշխատանքներն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման ընդունումից հետո՝ 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

20. Պայմանագրերը կնքելուց հետո համայնքների կողմից նախապես սերմացուների դիմաց հավաքագրված գումարները Հայաստանի Հանրապետության մարզպետարանները պետք է փոխանցեն «Սերմերի գործակալություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության՝ «Կոնվերս բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերությունում բացված 1930005627050300 նպատակային հաշվեհամարին՝ պարտադիր նշելով սերմացուի տեսակները և քանակները:

21. «Սերմերի գործակալություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը, համաձայն պայմանագրերի, մարզերում սերմացուն հատկացնում է Հայաստանի Հանրապետության մարզպետարաններին՝ ապահովելով սերմերի բեռնաթափումը մարզպետարանների կողմից հատկացված պահեստներում:

22. Համայնքների ղեկավարների կողմից մարզպետարան ներկայացված սերմերի ձեռքբերման մասին հայտերի հիման վրա Հայաստանի Հանրապետության մարզպետարանները կազմակերպում են պահեստներից սերմացուների բարձման, փոխադրման աշխատանքները և սահմանված գներով նախապես հավաքված գումարների դիմաց սերմացուները կհատկացնեն հողօգտագործողներին:

23. Համաձայն N 1 ձևի՝ համայնքների ղեկավարները սերմերի բաշխումն ավարտելուց հետո 30-օրյա ժամկետում՝ սահմանված կարգով հաշվետվությունները ներկայացնում են մարզպետարան: Հայաստանի Հանրապետության մարզպետները N 2 ձևի հաստատումից

հետո սեղմ ժամկետում այն ներկայացնում են Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարություն:

24. Հայաստանի Հանրապետության մարզպետները սերմացուները տրամադրում են համայնքներին՝ համապատասխան համայնքների ղեկավարների հետ կնքված պայմանագրերի հիման վրա:

25. Սերմացուն հատկացվում է 0.3 և ավելի հեկտար հողատարածք ունեցող տնտեսվարողներին:

26. Սերմացուները շահառուներին հատկացնելիս՝ առավելությունը տրվում է անասնապահությամբ զբաղվող և Հայաստանի Հանրապետության տավարաբուծության զարգացման ծրագրում ընդգրված տնտեսվարողներին:

27. Հայաստանի Հանրապետության մարզպետները համայնքների ղեկավարների միջոցով ապահովում են յուրաքանչյուր մշակաբույսի համար N 1 ձևով նախատեսված տեղեկատվության հավաքագրումը և փաստաթղթերի պահպանությունը՝ տեղեկատվությանը տիրապետելու նպատակով:

28. Մեկ հեկտար ցանքի նորման սահմանվում է հետևյալ չափաքանակներով՝

գարնանացան գարի	200 կգ,
առվույտ	25 կգ,
կորնգան	150 կգ:

IV. ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԻՑ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

29. Ծրագրի իրականացումից ակնկալվող արդյունքներն են՝

1) պետական նպատակային աջակցության մեխանիզմների կիրառմամբ հողային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման նախադրյալների ստեղծումը.

2) ներդրումների մատչելիության միջոցով արտադրության արդյունավետության բարձրացման հնարավորությունների ստեղծումը.

3) ագրոպարենային ոլորտում աշխատատեղերի պահպանումը և նոր աշխատատեղերի ստեղծումը.

4) երկրի ագրոպարենային համակարգի կայուն իրավիճակի ձևավորման նախադրյալների ստեղծումը.

5) ցանքատարածությունների և համախառն բերքի ծավալների ավելացումը, գյուղատնտեսությունների եկամուտների բարձրացումը, տնտեսական աճի ապահովումը:

V. ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

30. Ծրագրի իրականացման ընթացքում հողօգտագործողներին հատկացված սերմացուի դիմաց վճարված գումարները նպատակաուղղել հացահատիկային և կերային մշակաբույսերի ցանքատարածությունների ընդլայնմանն ու արտադրության ծավալների ավելացմանը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ-ՆԱԽԱՐԱՐ ԴԻ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ձև N 1

Ց Ա Ն Կ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ----------ՄԱՐԶԻ ----------
ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻ ---------- ՀԱՄԱՅՆՔԻ ---------- ՍԵՐՄԱՑՈՒ
ՍՏԱՑՈՂՆԵՐԻ

N N ը/կ	Անունը, ազգանունը	Անձնագիրը		Տրամադրված սերմացուի քանակը (կգ)	Կատարված փաստացի ցանքը (հա)	Ստորագրությունը
		համարը	տրված՝ օրը, ում կողմից			
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
Ընդամենը		x	x			x

Համայնքի ղեկավար _____ _____ _____
(ստորագրությունը) (անունը, ազգանունը) (ամիսը, ամսաթիվը)

Կ.Տ.

Ձև N 2

Հաստատում եմ՝
ՀՀ _____ մարզպետ
_____
_____
____ _____ 2016 թ.

Բ Ա Շ Խ Ա Ց ՈՒ Ց Ա Կ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳԱՐՆԱՆԱՑԱՆ ԳԱՐՈՒ, ԱՌՎՈՒՅՏԻ ԵՎ ԿՈՐՆԳԱՆԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ _____ ՄԱՐԶԻ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻՆ ՀԱՏԿԱՑՎԱԾ _____ ՍԵՐՄԱՑՈՒՆԵՐԻ

NN ը/կ	Համայնքը	Համայնքի ղեկավարի անունը, ազգանունը	Համայնքին փաստացի հատկացված սերմացուի քանակը (տոննա)	Կատարված փաստացի ցանքը (հա)	Սերմացու ստացող շահառուների թիվը	Համայնքի ղեկավարի ստորագրու-թյունը
Ընդամենը						

Մարզպետարանի գյուղատնտեսության և
բնապահպանության վարչության պետ _____ _____
(ստորագրությունը) (անունը, ազգանունը)